

Nový nástroj na podporu národních programů kontroly TBC v zemích EU a EHP

Eliminace TBC do roku 2030: co je nutné udělat?

Údaje Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) ukazují míru ohlášených případů 10,2 na 100 000 v zemích Evropské unie (EU) a Evropského hospodářského prostoru (EHP).

Ačkoli se riziko nákazy pozvolna snižuje, musíme učinit další kroky, pokud chceme dosáhnout cílů strategie WHO pro ukončení TBC – v zemích s nízkým i vysokým výskytem nemoci. Bude si to vyžadovat robustní a jednotnou odpověď.

Napříč zeměmi EU/EHP jsou podstatné rozdíly v pokrocích co se týče vývoje a implementace národních strategických plánů a pokynů. WHO a některé členské státy EU v minulosti vydaly nástroj, který poskytuje metodologické přístupy pro tvorbu národních strategických plánů. K jejich realizaci je však zapotřebí cílenějšího přístupu a podpory včetně odvážných cílů specifických pro evropský kontext.

Na podporu tohoto nesmírně důležitého cíle jsme vytvořili evropský strategický nástroj kontroly TBC akreditovaný organizací CHAFAEA, který je všem volně dostupný.

Strategický nástroj kontroly TBC pro Evropské země

Nástroj podporuje vývoj a implementaci národních plánů boje proti TBC, jelikož poskytuje aktuální pokyny ohledně klíčových složek akčního plánu boje proti TBC nebo strategie kontroly TBC. Slučuje nejnovější důkazy a názory odborníků z 31 členských států EU/EHP v kontextu těchto zemí.

Slouží jako praktický nástroj k vývoji národních strategií kontroly TBC a akčních plánů boje proti TBC a usnadňuje implementaci těchto strategií na základě principů obecného nástroje, který v minulosti vydala WHO, Kooperativní strategie kontroly TBC pro Anglii a Národní plán boje proti TBC pro Nizozemsko. Cíle strategického nástroje kontroly TBC:

- Poskytnout výchozí bod pro prioritní oblasti EU a EHP vyžadující intervenci ke zlepšení kontroly a prevence TBC.
- Podporovat plánování na úrovni států a přerozdělování zdrojů na základě zhodnocených důkazů a primárních dat.
- Poskytnout podporu pro motivaci velkého odhodlání a pro komunikaci se zainteresovanými stranami.

Jak získat a používat tento nástroj

Evropský nástroj kontroly TBC je praktický nástroj, který je určen odborným pracovníkům zabývajícím se TBC jako podpůrný materiál k vývoji národních strategických plánů boje proti TBC a k přechodu zemí a Evropy k eliminaci TBC.

Očekává se, že nástroj bude přijat v evropském kontextu, pro který by vytvořen, např. v místech, která mají nebo nemají stávající akční plán boje proti TBC nebo strategii kontroly TBC, v místech s nízkým až středně vysokým výskytem TBC a v geograficky odlišných regionech (např. v západních a východních zemích EU/EHP). Očekává se, že nástroj bude prověřen v praxi v různých kontextech.

**Kopie tohoto nástroje je dostupná ke stažení na našem webu e-detecttb.eu.
S žádostí o další informace prosím zašlete e-mail na dominik.zenner@ucl.ac.uk.**

Jak jsme nástroj vytvořili: kooperativní proces

Vývojový proces a obsah strategického nástroje kontroly TBC, E-DETECT, byl zaměřen přednostně na klíčové oblasti kontroly TBC a vycházel ze souboru důkazů z kontextu EU/EHP. Soubor důkazů obsahoval následující:

- Celoevropský průzkum národních plánů kontroly TBC a strategií kontroly TBC včetně přednostních oblastí a překážek v implementaci opatření pro kontrolu a prevenci TBC.
- Systematická revize hodnocení důkazů pro jednotlivá opatření ke kontrole a prevenci TBC.
- Systematická revize a syntéza důkazů překážek a faktorů umožňujících implementaci směrnic, strategií a pokynů pro kontrolu a prevenci TBC.
- Odborné posudky zástupců programu z EU/EHP a národních kontaktních míst získané během klíčové schůze zainteresovaných stran konané v říjnu 2018 v Leidenu v Nizozemsku a z následného dialogu se zainteresovanými stranami.

Spolupracovali jsme s celou řadou zainteresovaných stran včetně oficiálních národních kontaktních míst a vedoucích programu kontroly TBC ze všech zemí EU/EHP, Evropské komise, Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC), WHO Evropa, dalších odborníků na TBC a zástupců veřejnosti, akademické obce a nevládního i veřejného sektoru.

Jak jsme vytvořili tento nástroj: Souhlas a zjištění

Navzdory dostupnosti metodologické příručky WHO pro vývoj národních strategických plánů od roku 2015 výsledky našeho celoevropského průzkumu ukazují, že existují výrazné rozdíly ve vývoji a implementaci strategií, konkrétně v tom, že 14 z 31 členských států EU/EHP nemělo zavedenu žádnou strategii kontroly TBC.

Po zvážení výsledků ze souboru důkazů se odborníci shodli na devíti klíčových složkách pro národní plány boje proti TBC a strategie kontroly TBC:

- Zvyšování povědomí o TBC mezi všemi zdravotními odborníky a dalšími poskytovateli
- Cílené očkování BCG vakcínou
- Zlepšení péče a prevence TBC s mnohočetnou rezistencí k lékům
- Sledování kontaktů
- Léčba souběžné nákazy HIV a TBC
- Kontrola TBC u zranitelných skupin
- Cílené testování na TBC u vysoce rizikových skupin
- Dohled a monitorování
- Školení a rozvoj pracovníků se specializací na TBC

Z těchto klíčových složek byly dále vypracovány tři:

- Zvyšování povědomí o TBC v komunitě a primární zdravotní péči
- Kontakt se zranitelnými skupinami
- Cílené testování na TBC u vysoce rizikových skupin

Těmto oblastem byla věnována větší pozornost nikoli z toho důvodu, že by byly důležitější než ostatní klíčové složky, ale kvůli praktickým překážkám v jejich realizaci. Tyto tři složky a možná řešení byly předmětem rozhovorů na schůzi v říjnu 2018 v Leidenu a jsou dopodrobna rozvedeny v tomto nástroji.

Rozhodování o tom, které klíčové složky zahrnout do národní strategie nebo akčního plánu, se řídí místní epidemiologickou situací a znalostí místních komunit ze strany zainteresovaných stran. V nástroji jsou také podrobně vysvětleny přístupy používající dostupná data, které jsou postaveny na národní a sub-národní epidemiologické analýze seznamu potvrzených případů TBC, a přístup se zvýšeným dohledem.

Poučení: Obsah tohoto dokumentu představuje pouze názory autora, který za něj nese výhradní odpovědnost; neodráží názory Evropské komise, popř. Výkonné agentury pro spotřebitele, zdraví, zemědělství a potraviny (CHAFEA) ani žádných jiných orgánů Evropské unie. Evropská komise ani CHAFEA nepřijímají žádnou odpovědnost za případné použití informací zde obsažených.

